

॥ శ్రీ రుద్రప్రశ్నః ॥

కృష్ణయజుర్వేదీయ త్రైతరీయ సంహితా

చతుర్థ వైశ్వదేవం కాణ్డం పంచమః ప్రపాఠకః

ఓం నమో భగవతే రుద్రాయ ॥

ఓం నమస్తే రుద్ర మన్యవ ఉతోత ఇషవే నమః । నమస్తే అస్తు ధన్వనే
బాహుభ్యాముత తే నమః । యా త ఇషుః శివతమా శివం బభూవ తే ధనుః ।
శివా శరవ్యా యా తవ తయా నో రుద్ర మృడయ । యా తే రుద్ర శివా
తనూరఘోరాఽపాపకాశినీ । తయా నస్తనువా శంతమయా గిరిశంతాభిచాకశీహి ।
యామిషుం గిరిశంత హస్తే బిభర్ష్యస్తవే । శివాం గిరిత్ర తాం కురు మా హిగ్ంసీః
పురుషం జగత్ । శివేన వచసా త్వా గిరిశాచ్ఛావదామసి । యథా నః సర్వం
ఇజ్జగదయక్ష్మగ్ం సుమనా అసత్ । అధ్యవోచదధివక్తా ప్రథమో దైవ్యో భిషక్ ।
అహీగశ్చ సర్వాంజంభయంత్యర్షశ్చ యాతుధాన్యః । అసౌ యస్తామ్రో అరుణ
ఉత బభ్రుః సుమంగలః । యే చేమాంగ రుద్రా అభితో దిక్షు శ్రితాః
సహస్రశోఽవైషాగ్ం హేడ ఈమహే । అసౌ యోఽవసర్పతి నీలగ్రీవో విలోహితః ।
ఉత్తైనం గోపా అదృశః అనదృశః అనుదహార్యః । ఉత్తైనం విశ్వా భూతాని స
దృష్టో మృడయాతి నః । నమో అస్తు నీలగ్రీవాయ సహస్రాక్షాయ మీఢుషే । అథో
యే అస్య సత్త్వానోఽహం తేభ్యోఽకరన్నమః । ప్రముంచ ధన్వనస్తన్వం
ఉభయోరాత్మిః యోర్జ్యాయం । యాశ్చ తే హస్త ఇషవః పరా తా భగవో వప ।
అవతత్య ధనుస్తన్వగ్ం సహస్రాక్ష శతేషుధే । నిశీర్య శల్యానాం ముఖా శివో నః

సుమనా భవ | విజ్యం ధను: కపర్దిన్ విశ్లో బాణవాగ్ం ఉత | అనేష: నస్యేషవ
 ఆభురస్య నిషంగధి: | యా తే హేతిర్మిథుష్టమ హస్తే బభూవ తే ధను: |
 తయాఽస్మాన్ , విశ్వతస్త్వమయక్ష్మయా పరిబ్బుజ | నమస్తే
 అస్తాయుధాయానాతతాయ ధృష్టవే | ఉభాభ్యాముత తే నమో బాహుభ్యాం
 తవ ధన్వసే | పరి తే ధన్వనో హేతిరస్సమాన్పుణక్తు విశ్వత: | అథో య
 ఇషుధిస్తవారే అస్మన్నిధేహి తం || ౧ ||

శంభవే నమ: | నమస్తే అస్తు భగవన్ విశ్వేశ్వరాయ మహాదేవాయ త్ర్యంబకాయ
 త్రిపురాంతకాయ త్రికాగ్నికాలాయ కాలాగ్నిరుద్రాయ నీలకణాయ
 మృత్యుంజయాయ సర్వేశ్వరాయ సదాశివాయ శ్రీమన్ మహాదేవాయ నమ: ||
 నమో హిరణ్యబాహవే నేనాస్యే దిశాం చ పతయే నమో నమో వృక్షేభ్యో
 హరికేశేభ్య: పశూనాం పతయే నమో నమ: సస్పింజరాయ త్విషీమతే పథీనాం
 పతయే నమో నమో బభ్లశాయ వివ్యాధినేఽన్నానాం పతయే నమో నమో
 హరికేశాయోపవీతినే పుష్టానాం పతయే నమో నమో భవస్య హేత్యై జగతాం
 పతయే నమో నమో రుద్రాయాతతావినే క్షేత్రాణాం పతయే నమో నమ:
 సూతాయాహంత్యాయ వనానాం పతయే నమో నమో రోహితాయ స్థపతయే
 వృక్షాణాం పతయే నమో నమో మంత్రిణీ వాణిజాయ కక్షాణాం పతయే నమో
 నమో భువంతయే వారివస్వకృతాయ ఔషధీనాం పతయే నమో నమ
 ఉచ్చైర్ఘోషాయాక్రందయతే పత్తీనాం పతయే నమో నమ: కృత్స్నవీతాయ
 ధావతే సత్త్వనాం పతయే నమ: || ౨ ||

నమః సహమానాయ నివ్యాధిన ఆవ్యాధినీనాం పతయే నమో నమః కకుభాయ
 నిషంగిణీ స్తీనానాం పతయే నమో నమో నిషంగిణ ఇషుధిమతే తస్మరాణాం
 పతయే నమో నమో వంచతే పరివంచతే స్తాయూనాం పతయే నమో నమో
 నిచేరపే పరిచరాయారణ్యానాం పతయే నమో నమః సృకావిభ్యో
 జిఘాగ్ంసద్భ్యో ముష్ణతాం పతయే నమో నమో కసిమద్భ్యో నక్తంచరద్భ్యః
 ప్రకృంతానాం పతయే నమో నమో ఉష్ణిషిణీ గిరిచరాయ కులుంచానాం పతయే
 నమో నమో ఇషుమద్భ్యో ధన్వావిభ్యశ్చ వో నమో నమో ఆతన్వాసేభ్యః
 ప్రతిదధాసేభ్యశ్చ వో నమో నమో ఆయచ్ఛద్భ్యో విసుజద్భ్యశ్చ వో నమో
 నమో కస్యద్భ్యో విధ్యద్భ్యశ్చ వో నమో నమో ఆసీసేభ్యః శయాసేభ్యశ్చ వో నమో
 నమః స్వపద్భ్యో జాగ్రద్భ్యశ్చ వో నమో నమః తిష్ఠద్భ్యో ధావద్భ్యశ్చ వో నమో
 నమః సభాభ్యః సభాపతిభ్యశ్చ వో నమో నమో అశ్వేభ్యో క్వపతిభ్యశ్చ వో నమః

॥ 3 ॥

నమో ఆవ్యాధినీభ్యో వివిధ్యంతీభ్యశ్చ వో నమో నమో ఉగణాభ్యస్తృగ్ంహతీభ్యశ్చ
 వో నమో నమో గృతేభ్యో గృత్సపతిభ్యశ్చ వో నమో నమో వ్రాతేభ్యో
 వ్రాతపతిభ్యశ్చ వో నమో నమో గణేభ్యో గణపతిభ్యశ్చ వో నమో నమో
 విరూపేభ్యో విశ్వరూపేభ్యశ్చ వో నమో నమో మహద్భ్యః , క్షుల్లకేభ్యశ్చ వో
 నమో నమో రథిభ్యో కరథేభ్యశ్చ వో నమో నమో రథేభ్యో రథపతిభ్యశ్చ వో
 నమో నమః సీనాభ్యః సీనానిభ్యశ్చ వో నమో నమః క్షత్త్రుభ్యః సంగ్రహీత్సభ్యశ్చ వో
 నమో నమః తక్షభ్యో రథకారేభ్యశ్చ వో నమో నమః కులాలేభ్యః కర్మారేభ్యశ్చ వో
 నమో నమః పుంజిష్ఠేభ్యో నిషాదేభ్యశ్చ వో నమో నమః ఇషుకృద్భ్యో

ధన్వ॑కృ॒ద్భయ॑శ్చ॒ వో॒ న॒మో॑ న॒మో॑ మృ॒గయు॑భ్యః శ్వ॒నిభ్య॑శ్చ॒ వో॒ న॒మో॑ న॒మః॑
 శ్వ॒భ్యః॑ శ్వ॒పతి॑భ్యశ్చ॒ వో॒ న॒మః॑ ॥ ౪ ॥

న॒మో॑ భ॒వాయ॑ చ॒ రు॒ద్రాయ॑ చ॒ న॒మః॑ శ॒ర్వాయ॑ చ॒ ప॒శుప॑తయే॒ చ॒ న॒మో॑
 నీ॒లగ్రీ॑వాయ॒ చ॒ శి॒తిక॑ణాయ॒ చ॒ న॒మః॑ క॒పర్ది॑నే॒ చ॒ వృ॒ష్టకే॑శాయ॒ చ॒ న॒మః॑
 స॒హస్రా॑క్షాయ॒ చ॒ శత॑ధన్వనే॒ చ॒ న॒మో॑ గి॒రిశా॑య॒ చ॒ శి॒పివి॑ష్టాయ॒ చ॒ న॒మో॑
 మీ॒థుష్ట॑మాయ॒ చే॒షుమ॑తే॒ చ॒ న॒మో॑ హ్ర॒స్వాయ॑ చ॒ వా॒మనా॑య॒ చ॒ న॒మో॑ బృ॒హతే॑
 చ॒ వర్షీ॑యనే॒ చ॒ న॒మో॑ వృ॒ద్ధాయ॑ చ॒ సం॒వృ॑ద్ధనే॒ చ॒ న॒మో॑ అ॒గ్రియా॑య॒ చ॒
 ప్ర॒థమా॑య॒ చ॒ న॒మ॑ ఆ॒శవే॑ చా॒జిరా॑య॒ చ॒ న॒మః॑ శీ॒ఘ్రియా॑య॒ చ॒ శీ॒భ్యాయ॑ చ॒
 న॒మ॑ ఊ॒ర్మాయ॑ చా॒వస్వ॑న్యాయ॒ చ॒ న॒మః॑ స్రో॒తస్యా॑య॒ చ॒ ద్వీ॒ప్యాయ॑ చ॒ ॥ ౫ ॥

న॒మో॑ జ్యేష్ఠా॑య॒ చ॒ కని॑ష్ఠాయ॒ చ॒ న॒మః॑ పూ॒ర్వజా॑య॒ చా॒పర॑జాయ॒ చ॒ న॒మో॑
 మ॒ధ్యమా॑య॒ చా॒పగ॑ల్భాయ॒ చ॒ న॒మో॑ జ॒ఘన్యా॑య॒ చ॒ బు॒ద్ధియా॑య॒ చ॒ న॒మః॑
 సో॒భ్యాయ॑ చ॒ ప్ర॒తిస॑ర్యాయ॒ చ॒ న॒మో॑ యా॒మ్యాయ॑ చ॒ క్షీ॒మ్యాయ॑ చ॒ న॒మః॑
 ఉ॒ర్వర్యాయ॑ చ॒ ఖ॒ల్యాయ॑ చ॒ న॒మః॑ శ్లో॒క్యాయ॑ చా॒వసా॑న్యాయ॒ చ॒ న॒మో॑ వ॒న్యాయ॑
 చ॒ కక్ష్యాయ॑ చ॒ న॒మః॑ శ్ర॒వాయ॑ చ॒ ప్ర॒తిశ్ర॑వాయ॒ చ॒ న॒మ॑ ఆ॒శుషే॑ణాయ॒
 చా॒శుర॑థాయ॒ చ॒ న॒మః॑ శూ॒రాయ॑ చా॒వభి॑ందతే॒ చ॒ న॒మో॑ వ॒ర్మిణీ॑ చ॒ వ॒రూథి॑నే॒ చ॒
 న॒మో॑ బి॒ల్మినే॑ చ॒ క॒వచి॑నే॒ చ॒ న॒మః॑ శ్రు॒తాయ॑ చ॒ శ్రు॒తనే॑నాయ॒ చ॒ ॥ ౬ ॥

న॒మో॑ దు॒ందు॑భ్యాయ॒ చా॒హన॑న్యాయ॒ చ॒ న॒మో॑ ధృ॒ష్ణవే॑ చ॒ ప్ర॒మృ॑శాయ॒ చ॒ న॒మో॑
 దూ॒తాయ॑ చ॒ ప్ర॒హితాయ॑ చ॒ న॒మో॑ ని॒షంగి॑ణే॒ చే॒షుధి॑మతే॒ చ॒ న॒మ॑స్తీ॒క్ష్ణే॒షవే॑
 చా॒యుధి॑నే॒ చ॒ న॒మః॑ స్వా॒యుధా॑య॒ చ॒ సు॒ధన్వ॑నే॒ చ॒ న॒మః॑ సు॒త్యాయ॑ చ॒

ప॒థ్యా॒య॒ చ॒ న॒మః॑ కా॒ట్యా॒య॒ చ॒ నీ॒ప్యా॒య॒ చ॒ న॒మః॑ సూ॒ద్యా॒య॒ చ॒ స॒ర॒స్యా॒య॒
 చ॒ న॒మో॑ నా॒ద్యా॒య॒ చ॒ వై॒శంతా॑య॒ చ॒ న॒మః॑ కూ॒ప్యా॒య॒ చా॒వ॒ట్యా॒య॒ చ॒ న॒మో॑
 వ॒ర్ష్యా॒య॒ చా॒వ॒ర్ష్యా॒య॒ చ॒ న॒మో॑ మే॒ఘ్యా॒య॒ చ॒ వి॒ద్యు॒త్యా॒య॒ చ॒ న॒మః॑
 ఈ॒ద్రి॒త్యా॒య॒ చా॒త॒ప్యా॒య॒ చ॒ న॒మో॑ వా॒త్యా॒య॒ చ॒ రే॒ష్మి॒యా॒య॒ చ॒ న॒మో॑
 వా॒స్త॒వ్యా॒య॒ చ॒ వా॒స్తు॒ పా॒య॒ చ॒ ॥ ౭ ॥

న॒మః॑ సో॒మాయ॑ చ॒ రు॒ద్రాయ॑ చ॒ న॒మస్తా॒మ్రాయ॑ చా॒రు॒ణాయ॑ చ॒ న॒మః॑
 శం॒గా॒య॒ చ॒ ప॒శు॒ప॒తయే॑ చ॒ న॒మః॑ ఉ॒గ్రాయ॑ చ॒ భీ॒మాయ॑ చ॒ న॒మో॑ అ॒గ్రీ॒వధా॑య॒
 చ॒ దూ॒రే॒వధా॑య॒ చ॒ న॒మో॑ హం॒త్రే॒ చ॒ హ॒నీ॒య॒సే॒ చ॒ న॒మో॑ వృ॒క్షే॒భ్యో॒ హ॒రికే॑శే॒భ్యో॒
 న॒మస్తా॒రాయ॑ న॒మశ్శం॒భవే॑ చ॒ మ॒యో॒భవే॑ చ॒ న॒మః॑ శం॒క॒రాయ॑ చ॒
 మ॒య॒స్క॒రాయ॑ చ॒ న॒మః॑ శి॒వాయ॑ చ॒ శి॒వ॒త॒రాయ॑ చ॒ న॒మస్తీ॒ర్థాయ॑ చ॒
 కూ॒ల్యా॒య॒ చ॒ న॒మః॑ పా॒ర్యా॒య॒ చా॒వా॒ర్యా॒య॒ చ॒ న॒మః॑ ప్ర॒త॒ర॒ణాయ॑ చో॒త్త॒ర॒ణాయ॑
 చ॒ న॒మః॑ ఆ॒తా॒ర్యా॒య॒ చా॒లా॒ద్యా॒య॒ చ॒ న॒మః॑ శ॒ష్పా॒య॒ చ॒ ఫే॒న్యా॒య॒ చ॒ న॒మః॑
 సి॒క॒త్యా॒య॒ చ॒ ప్ర॒వా॒హ్యా॒య॒ చ॒ ॥ ౮ ॥

న॒మః॑ ఇ॒రి॒ణ్యా॒య॒ చ॒ ప్ర॒వ॒థ్యా॒య॒ చ॒ న॒మః॑ కి॒గ్ం॒శి॒లాయ॑ చ॒ క్ష॒య॒ణాయ॑ చ॒ న॒మః॑
 క॒ప॒ర్ది॒సే॑ చ॒ పు॒ల॒స్తయే॑ చ॒ న॒మో॑ గో॒ష్పా॒య॒ చ॒ గు॒హ్యాయ॑ చ॒ న॒మస్త॒ల్ప్యా॒య॒ చ॒
 గో॒హ్యాయ॑ చ॒ న॒మః॑ కా॒ట్యా॒య॒ చ॒ గ॒హ్వ॒రే॒ష్పాయ॑ చ॒ న॒మో॑ హ్రా॒ద॒యా॒య॒ చ॒
 ని॒వే॒ష్పా॒య॒ చ॒ న॒మః॑ పా॒గ్ం॒ స॒వ్యా॒య॒ చ॒ ర॒జ॒స్యా॒య॒ చ॒ న॒మః॑ శు॒ష్కా॒య॒ చ॒
 హ॒రి॒త్యా॒య॒ చ॒ న॒మో॑ లో॒ప్యా॒య॒ చో॒ల॒ప్యా॒య॒ చ॒ న॒మః॑ ఊ॒ర్వ్యా॒య॒ చ॒
 సూ॒ర్మాయ॑ చ॒ న॒మః॑ ప॒ర్ణాయ॑ చ॒ ప॒ర్ణ॒శ॒ద్యా॒య॒ చ॒ న॒మో॑ ౫ప॒గు॒ర॒మా॒ణాయ॑
 చా॒భి॒ఘ్న॒తే॑ చ॒ న॒మః॑ ఆ॒భి॒ద॒తే॑ చ॒ ప్ర॒భి॒ద॒తే॑ చ॒ న॒మో॑ వః॒ కి॒రికే॑భ్యో॒ దే॒వా॒నా॒గ్ం

హృదయేభ్యో నమో విక్షీణకేభ్యో నమో విచింత్యత్కేభ్యో నమ ఆనిర్హతేభ్యో నమ
 ఆమీవత్కేభ్యః ॥ ౯ ॥

ద్రాపే అంధసస్పతే దరిద్రన్నీలలోహిత | ఏషాం పురుషాణామేషాం పశూనాం మా
 భేర్మాకరో మా ఏషాం కించనామమత్ | యా తే రుద్ర శివా తనూః శివా
 విశ్వాహభేషజీ | శివా రుద్రస్య భేషజీ తయా నో మృడ జీవసే | ఇమాగం
 రుద్రాయ తవసే కపర్దిసే క్షయద్వీరాయ ప్రభరామహే మతిం | యథా నః
 శమసద్ ద్విపదే చతుష్పదే విశ్వం పుష్టం గ్రామే అస్మిన్ననాతురం | మృడా నో
 రుద్రోత నో మయస్కృధి క్షయద్వీరాయ నమసా విధేమ తే | యచ్ఛం చ యోశ్చ
 మనురాయజే పితా తదశ్యామ తవ రుద్ర ప్రణీతౌ | మా నో మహాంతముత మా
 నో అర్భకం మా న ఉక్షంతముత మా న ఉక్షితం | మా నోఽవధీః పితరం మోత
 మాతరం ప్రియా మా నస్తనువో రుద్ర రీరిషః | మా నస్తోకే తనయే మా న
 ఆయుషి మా నో గోషు మా నో అశ్వేషు రీరిషః | వీరాన్మా నో రుద్ర
 భామితోఽవధీర్హవిష్మంతో నమసా విధేమ తే | ఆరాత్తే గోఘ్ను ఉత పూరుషఘ్ను
 క్షయద్వీరాయ సుమ్నమస్మే తే అస్తు | రక్షా చ నో అధి చ దేవ బ్రూహ్యధా చ నః
 శర్మ యచ్ఛ ద్విబర్హాః | స్తుహి శ్రుతం గర్తసదం యువానం మృగన్న
 భీమముపహత్నుముగ్ం | మృడా జరిత్రే రుద్ర స్తవానో అన్యంతే అస్మన్నివపంతు
 సేనాః | పరిణో రుద్రస్య హేతిర్వృణక్తు పరి త్వేషస్య దుర్మతి రఘాయాః | అవ
 స్థిరా మఘవద్భ్యస్తనుష్వ మీఢ్వస్తోకాయ తనయాయ మృడయ | మీఢుష్వమ
 శివతమ శివో నః సుమనా భవ | పరమే వృక్ష ఆయుధన్నిధాయ కృత్తిం వసాన
 ఆచర పినాకం బిభ్రదాగహి | వికిరిద విలోహిత నమస్తే అస్తు భగవః | యాస్తే

సహస్రగ్ం హేతయోన్యమస్మన్నివపంతు తాః | సహస్రాణి సహస్రధా బాహువోస్తవ
హేతయః | తాసామీశానో భగవః పరాచీనా ముఖా కృధి || ౧౦ ||

సహస్రాణి సహస్రశో యే రుద్రా అధి భూమ్యాం | తేషాగ్ం
సహస్రయోజనేఽవధన్వాని తన్మసి | అస్మిన్మహత్యర్ణవేఽంతరిక్షే భవా అధి |
నీలగ్రీవాః శితికంఠాః శర్వా అధః , క్షమాచరాః | నీలగ్రీవాః శితికంఠా దివగ్ం రుద్రా
ఉపశ్రితాః | యే వృక్షేషు సస్పింజరా నీలగ్రీవా విలోహితాః | యే
భూతానామధిపతయో విశిఖాసః కపర్దినః | యే అన్నేషు వివిధ్యంతి పాత్రేషు
పిబతో జనాన్ | యే పథాం పథిరక్షయ ఐలబృదా యవ్యుధః | యే తీర్థాని
ప్రచరంతి సృకావంతో నిషంగిణః | య ఏతావంతశ్చ భూయాగ్ంసశ్చ దిశో రుద్రా
వితస్థిరే | తేషాగ్ం సహస్రయోజనేఽవధన్వాని తన్మసి | నమో రుద్రేభ్యో యే
పుధివ్యాం యేఽంతరిక్షే యే దివి యేషామన్నం వాతో వర్షం ఇషవస్తేభ్యో దశ
ప్రాచీర్దశ దక్షిణా దశ ప్రతీచీర్ దశోదీ చీర్దశో ర్ధావస్తేభ్యో నమస్తే నో మృడయంతు
తే యం ద్విష్మో యశ్చ నో ద్వేష్టి తం వో జంభే దధామి || ౧౧ ||

త్ర్యంబకం యజామహే సుగంధిం పుష్టివర్ధనం | ఉర్వారుకమివ బంధనాన్
మృత్యోర్ముక్షీయ మాఽమృతాత్ | యో రుద్రో అగ్నో యో అపున్య య ఒషధీషు
యో రుద్రో విశ్వా భువనా వివేశ తస్మై రుద్రాయ నమో అస్తు | తము ష్టుహి
యః స్విషుః సుధన్వా యో విశ్వస్య క్షయతి భేషజస్య | యక్ష్యామహే
సౌమనసాయ రుద్రం నమోభిర్దైవమసురం దువస్య | అయం మే హస్తో
భగవానయం మే భగవత్తరః | అయం మే విష్వభేషజోఽయం శివాభిమర్శనః | యే
తే సహస్రమయుతం పాశా మృత్యో మర్త్యాయ హంతవే | తాన్ యజ్ఞస్య

మా॒య॒యా॒ స॒ర్వా॒న॒వ॑ య॒జా॒మ॒హీ॑ । మృ॒త్య॒వే॒ స్వా॒హా॑ మృ॒త్య॒వే॒ స్వా॒హా॑ ॥ ఓం
న॒మో॒ భ॒గ॒వ॒తే॑ రు॒ద్రా॒య॒ వి॒ష్ణ॒వే॑ మృ॒త్యు॒ర్మే॒ పా॒హి॑ ॥

ప్రా॒ణా॒నాం॑ గ్రం॒థి॒ర॒సి॑ రు॒ద్రో॑ మా॒ వి॒శా॒ంత॒కః॑ । తే॒నా॒న్నే॒నా॒ప్యా॒య॒స్వ॑ ॥ స॒దా॒శి॒వోం॑ ॥

ఓం శా॒ంతిః॑ శా॒ంతిః॑ శా॒ంతిః॑ ॥